

UDENRIGSMINISTERIET

Spørgsmål fra Udenrigsudvalget til
udviklingsministeren af 15. marts 2012.
URU alm. del – spørgsmål 102 stillet af Per
Stig-Møller (C) på udvalgets vegne.

URU alm. del spørgsmål 102:

”Vil ministeren redegøre for, hvordan parlamenterne i Finland, Norge, Sverige og UK er involveret i beslutningen om den strategiske udmøntning af udviklingsbistanden og implementeringen af denne – herunder om udvalgene eller parlamenterne giver mandat til udviklingsbistanden, og hvilke redskaber udvalgene anvender, når de fører kontrol med udviklingsbistanden?

Svar:

Parlamenternes involvering i udviklingssamarbejdet har meget forskellig karakter i Finland, Norge, Sverige og UK, hvilket bl.a. afspejler parlamenternes forskelligartede involvering i den offentlige forvaltning generelt. I Finland, Norge og Sverige, er der ikke et decideret lovgrundlag for udviklingssamarbejdet, men parlamentet godkender de overordnede strategiske retningslinjer for udviklingssamarbejdet, herunder godkendelse af budgetter. I Storbritannien fastsætter en lov fra 2002 rammerne, indenfor hvilke udviklingsministeren kan udforme udviklingspolitikken. Udviklingsministeren orienterer gennem en skriftlig rapport begge kamre i parlamentet.

Nedenfor er en gennemgang af de væsentligste elementer i de respektive fire landes parlamenters involvering i udviklingssamarbejdet.

Finland

Udviklingssamarbejdet baseres på rullende femårsplaner, det årlige statsbudget og vejledende bestemmelser vedrørende udviklingssamarbejdet i stedet for lovgivning. Parlamentet vedtager det overordnede årlige udviklingsbudget.

Finland har et regeringsnedsat udviklingspolitisk udvalg, bestående af medlemmer af politiske partier, som er repræsenteret i parlamentet, repræsentanter fra civilsamfundet, den private sektor og forskningsverdenen. Derudover er der ”ekspertmedlemmer” som repræsenterer Udenrigsministeriet, andre ministerier og den finske nationalbank. Udvalget sidder i en tidsbegrænset periode og har en rådgivende rolle i forhold til den overordnede strategiske retning i Finlands udviklingspolitiske arbejde, evaluering af kvaliteten og effektiviteten af udviklingspolitikken. Udvalget giver en årlig vurdering af udviklingssamarbejde til regeringen. Det udviklingspolitiske udvalg har en nøgleopgave i forhold til at følge politikkehærens for

udvikling. Formanden er medlem af parlamentet. Derudover følger Udenrigsudvalget, Finansudvalget og EU-udvalget udviklingspolitikken nøje. Udvalgene inviterer jævnligt udviklingsministeren og embedsmænd fra Udenrigsministeriet til høringer.

Finlands Rigsrevision udarbejder information om statens finansstyring og overholdelse af budget og administrative retningslinjer til parlamentet, regeringen og andre administrationsniveauer og er også et væsentligt kontrol redskab for parlamentet på udviklingsområdet. Herudover er der årligt en rapportering til parlamentet fra regeringen om implementering, effektivitet og resultater af udviklingspolitikken.

Norge

Stortinget fastsætter målene for udviklingspolitikken og udviklingssamarbejdet, hvilke lande og regioner der skal prioriteres, og hvilke temaer og udfordringer, som den norske politik skal fokusere på. Stortinget bevilger bistandsmidlerne gennem statsbudgettet. Beslutningerne træffes på grundlag af redegørelse og forslag fra regeringen. Med udgangspunkt i den vedtagne udviklingspolitik fastlægger regeringen de mere detaljerede strategier for samarbejdet med de enkelte lande. Dele af udviklingssamarbejdet forvaltes af Norad, direktoratet for udviklingssamarbejde, som årligt skal aflægge rapport til Udenrigsdepartementet. Denne rapport skal være grundlag for resultatrapportering til Stortinget.

Stortingets Udenrigs- og Forsvarskomiteé har som arbejdsområde alle sager om udenrigsanliggender, forsvar, udviklingsbistand, Svalbard og polarområderne og internationale aftaler. Komiteen behandler regeringens meldinger, forslag og svar på spørgsmål og forespørgsler. Komiteen afholder høringer og foretager studierejser.

Rigsrevisionen er en del af Stortingets kontrolvirksomhed også på udviklingsområdet og rapporterer til Stortinget.

Sverige

Sveriges parlament (Riksdagen) godkender det overordnede udviklingsbudget, og hvilke lande, Sverige har udviklingssamarbejde med. Riksdagen har i 2003 vedtaget det strategiske grundlag for Sveriges udviklingssamarbejde. Riksdagens udenrigsudvalg behandler bl.a. spørgsmål omkring menneskerettigheder, EU og udviklingssamarbejdet. Udvalget kan forelægge betænkninger til vedtagelse i Riksdagen. Udenrigsministeriet og SIDA (Swedish International Development Cooperation Agency) er ansvarlige for at gennemføre udviklingssamarbejdet. SIDA's arbejde udstikkes i et årligt sæt retningslinjer (Regleringsbrev) fra regeringen, der anfører, hvordan SIDA skal udføre udviklingsarbejdet, hvordan SIDA skal assistere regeringen, hvilke organisationer SIDA skal samarbejde med, og hvordan SIDA skal organisere sit arbejde i partnerskabslande.

Gennem intern revision, udredninger og evalueringer har SIDA ansvaret for udmøntningen af udviklingsbistanden. Resultater og effektivitet af udviklingssamarbejdet rapporteres til parlamentet og regeringen og er dermed en del af grundlaget for fremtidige beslutninger og prioriteringer i forhold til udviklingssamarbejde. Derudover foretager den svenske rigsrevision og det svenske evalueringsagentur revision og evaluering.

UK

Lov om udviklingssamarbejdet fra 2002 er det britiske lovgrundlag for udviklingssamarbejdet, som udstikker rammerne, indenfor hvilke udviklingsministeren kan udforme udviklingspolitikken samt udførelsen heraf.

Underhusets internationale udviklingsudvalg overvåger DFID's forbrug, administration og politikker og kan indkalde ministre til samråd. Udvalget udarbejder løbende rapporter om specifikke emner, hvortil bl.a. ministre og medarbejdere fra DFID kan indkaldes som vidner til oplysning af emnet.

DFID har fire ministre: Udviklingsministeren, som er medlem af Premierministerens kabinet, samt to juniorministre fra Underhuset og en talsmand fra Overhuset. Udviklingsministeren aflægger årlig rapport til begge kamre i parlamentet om udviklingsarbejdet. Rapporten skal indeholde de samlede udgifter til udviklingsbistand.

Underhusets finansudvalg undersøger løbende ministeriernes, herunder DFID's, regnskaber.